

pretekli boji tvoje duše? In sedanost tvoja — ali ni ona kot ta nočni, nekaljeni mir te ravnine, na kateri ni več vijugastih stezic in stranpotov, po kateri se bleščé le bele, ravne ceste — ceste do varnih ciljev? In tedaj se je siloma razgrnila pred mano moja duša —

Videl sem na ravnini svoje duše grozne prizore! Pojavila se je slika, krasna in lepa, kot boginja. Vsa je bila posuta s cvetjem, ovita z zelenjem, pevala je glasno in hrupno. A vstale so njene sovražnice, podobe, grde in divje, strastne in orjaške. Boginja — roža mladosti — je zatrepetala, mahnila je za boj, a pri drugem udarcu pala zmagana, onečechčena na blatno zemljo. In odtlej nič več mirú, nič več pokoja. Na cvetni trati moje mladosti so se poznale samo stopinje težkih nog, kremplji pošasti, in le malo je bilo nežnih stopinj dobrih genijev, ki so stopali ob meni zavestno, a tako rahlo, da se skoraj ni pripognila cvetka pod njimi. A kamor je stopala strast, ki me je mučila na smrt, tam se je osipalo cvetje, ginila zelena griva —. In jaz sem gledal ta boj. — Kadar je bil odgnan angel, zazeblo me je po celem telesu. Solze, grenke kot pelin, so padale na ravnino in glej, poteptana trata je iznova kalila — iznova so brstele cvetice. Jokal sem na novo, prilival pogosto — in ko bi že moralo novo cvetje pokriti ravnino čez in čez — tedaj je prihrul vihar velik in nenaden, piš kot vojska Atila. Na viharju se je pa vozil demon... Vse je padlo, vse nepričakovano, nenadno. In, groza! Izginil je za trenutek les tistega drevesa s Kalvarije — izginil kot bi ga ubila vojska in tedaj sem prestal najgorje na svetu... Grob je zazeval tako širok in globok, da se mi je zvirtelo v glavi, in že sem čutil, da se vspè

skoraj gruda name in me zasuje na veke... Tedaj se mi posveti, križ zagledam v luči — koščena roka mi ga postavlja v jamo — ob roki ovit molek — primem se lestve, dvignem se in bil sem zvonaj in klečal pod križem, oko je zopet lilo solze, in te je lovila in otirala koščena roka, ovita z molkom — roka moje matere — —

Grob je zasul sovražnike moje sreče, ravan so oplodile solze, znižali so se griči — in poslej je zavladal mir v duši. Bili so naskoki, spopadki — a to ni več vojska! Bili so lisjaki ob meni, — a poslej ni zatemnelo drevo s Kalvarije — poslej sem zmagoval nad grobovi preteklih dni. — In sedaj je moja duša urejena, mirna ravan, belih, ravnih cest, ki vse vodijo k znamenju zmage — — —

A smehljaš se mi ti, ravan beneška in lombardska, in zvezde ti smehljaje pritrjujejo, da te vendar ne dosega moja duša. „Bil si boje“, praviš mi, „bil si zmagani, pohojen kot črv, zmagoval si tudi — a zgodovine ti nimaš — tvojih bojev ne vé povest, nikjer niso ovekovečeni, kot so moji!“

O pač, ve zvezde jasne, o pač, ti nočna ravan; vé jih povest, ne svetovna — vé jih povest človeškega srca. Toda ta vé samo za poraze, katere vkleše jezik v živo povest, globlje kot dleto v mramorno ploščo! Zmag, velikih, težkih dušnih zmag ne vidi in ne pojmi svet, svet pojmi le poraze človeškega srca — — —

Vlak je drdral po laguni proti Benetkam — valovi so pa šepetali in pritrjevali: „En sam poraz — svetu neizbrisljiv do groba — tisoč trdih zmag — nič — nič — —“

(Dalje.)

Kesanje.

O, v nepozabnih dneh mladosti,
ko mi je celi svet procvital —
zakaj se ni tedaj modrosti,
modrosti prave žar mi svital? ...

Opojnih slajev ne bi srkal
z vso silo, kar je volja zmore,
na mojo vest zdaj ne bi trkal
pregrehe čut in jok pokore! ...

Anton Medved.